

Kulttuurin edistämisen vastuualue

I. Kuvaus toiminnasta

Vuoden 2024 alkaen osana kulttuurin palvelukokonaisuutta on toiminut kulttuurin edistämisen vastuualue. Vastuualue muodostettiin olemassa olevista henkilöstöresursseista. Kulttuurin edistämisen vastuualueen painopisteitä ovat kulttuurin saavutettavuus (ml. kulttuurihyvinvointi), kumppanuudet (ml. avustukset sekä yhteistyö taiteen vapaan kentän kanssa) sekä lasten ja nuorten kulttuuri. Uuden vastuualueen toiminnalla varmistetaan, että Turun kaupunki vastaa suunnitelmallisesti lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) erityisesti taiteen yhdenvertaisen saavutettavuuden, taiteellisen työskentelyn edellytysten, kulttuurin ja taiteen harrastamisen sekä tavoitteellisen taide- ja kulttuurikasvatuksen osalta.

Vastuualueelta koordinoidaan taiteen ja kulttuurin avustusten päätösesityksiä, vahvistetaan kumppanuuksia taiteen vapaan kentän kanssa, edistetään kulttuurin saavutettavuutta mm. ikäihmisille ja monikulttuuriselle väestölle, vahvistetaan kaksikielistä kulttuuritoimintaa, kehitetään taiteen perusopetuksen toimintaedellytyksiä sekä edistetään lasten ja nuorten harrastustoimintaa kulttuurin osalta mm. osana harrastamisen Turun mallia. Lasten kulttuuritoiminnan osa-alueita ovat myös Elämyspolku-kulttuurikasvatussuunnitelma sekä Pikkuväen taidepolku, joka on esiopetuksessa toteutettava kulttuurikasvatussuunnitelma. Vastuualue toimii yhdyspintana kulttuurin kärkihankkeeseen ja työskentelee yhteistyössä kulttuurin palvelualueiden, Taiteen talon ja Turun kaupunginteatterin kanssa.

Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuiston liittymistä osaksi kulttuurin edistämisen vastuualuetta ollaan suunnittelemassa. Mahdollinen muutos astuisi voimaan 2025 alussa. Lastenkulttuurikeskus tukee lasten kulttuurisia oikeuksia tarjoamalla monipuolista taide- ja kulttuuritoimintaa lapsiperheille, kouluille ja varhaiskasvatukselle ympäri vuoden.

II. Toimintaympäristön muutos

Hallitusohjelman ja kehysriihen päätökset lakiuudistuksista sekä OKM:n hallinnonalan leikkauksista vaikuttavat välillisesti kulttuurin edistämisen vastuualueeseen. Kuluvan hallituskauden tavoitteena on mm. uudistaa laki taiteen perusopetuksesta. Kulttuurileikkaukset 2025–2026 tulevat olemaan suuria, ja ne kohdistuvat myös turkulaisiin taideyhteisöihin sekä VOS-laitoksiin. Leikkauksia ei pystytä kompensoimaan kaupungin avustuksilla.

Myös kulttuuripoliittisella selonteolla sekä luovien alojen poikkihallinnollinen selonteolla voi olla vaikutuksia vastuualueen toimintaan.

Kulttuurin kärkihankkeella on voitu paikata vastuualueen puuttumista, ja sen resursointi on mahdollistanut kulttuuritoiminnan kehittämisen. Mikäli kärkihanke päättyy, peruspalveluissa ei pystytä toteuttamaan vastaavia toimenpiteitä määrärahan pienuuden vuoksi. Muita palveluihin vaikuttavia tekijöitä ovat julkisen talouden muutokset sekä kustannusten nousu.

Mahdollisen organisaatiomuutoksen myötä Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuiston taidetyöpajatilat, teatteritilat, katettu kesäteatteri sekä lasten liikennepuisto tulevat osaksi kulttuurin palvelukokonaisuutta.

III. Kehittämissuunnitelma

Vastuualueen kehittämistoimenpiteet ohjataan seuraaviin kokonaisuuksiin:

Taide- ja kulttuuriavustusten kokonaisuutta kehitetään jatkuvana prosessina. Vuonna 2025 arvioidaan mm. avustusluokitusten ajantasaisuutta sekä avustusperiaatteiden ohjeistusta. Kehittämistyössä hyödynnetään muiden Suomen kutoskuntien käytäntöjä.

Taiteen perusopetuksen lainsäädäntö tullaan uudistamaan vuoden 2025 aikana. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta, josta Turussa vastaavat järjestöt. Taiteen perusopetuksen tilannetta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti sekä suomen- että ruotsinkielisen opetuksen osalta, samoin tulevan lakimuutoksen vaikutuksia. TPO:n kehittämistä tukee Svenska kulturfondenin rahoittama, kolmivuotinen SKAPA-hanke.

Kulttuurin kärkihankkeen toimenpiteiden juurrutetaan vuoden 2025 aikana osaksi perustoimintaa. Kokonaisuuksia toteutetaan kaupunkitasoisessa poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Vastuualue koordinoi kulttuurin kärkihankkeen kanssa yhteistyössä tehtävää Aikamatka 20360 -projektia, jossa rakennetaan suurtaideteos yhteisötaiteen voimin Runosmäen entiseen nuorisotilaan. Aikamatka avautuu yleisölle vuonna 2025, ja sen yhteyteen suunnitellaan erilaisia kestävä kehityksen tapahtumia, kuten kiertotalousfestivaalia Valonian kanssa.

- Kulttuurista työtä -kokonaisuudessa haetaan mahdollisia yhteyksiä kansallisiin toimenpiteisiin, joita hallitusohjelmasta seuraa. Kumppanuudet ovat olennainen osa vastuualueen toimintaa. Yhteistyön tavoitteena on tukea vapaan kentän toimijoiden toi-

mintamahdollisuuksia taloustilanteen tiukentuessa ja julkisen tuen vähentyessä. Kulttuurialan aluetaloudellisia vaikutuksia tullaan kartoittamaan yhteistyössä Turun kauppakorkean kanssa.

- Kulttuurista hyvinvointia -toimenpiteissä halutaan vahvistaa yhteyksiä ja yhdyspintoja hyvinvointialueelle. Kulttuurin saavutettavuutta ja asiakaslähtöisiä palveluita halutaan vahvistaa sekä varmistaa, että palvelut ulottuisivat Turun eri alueille.

Vastuualue on mukana myös Kulttuurin kutsuvieras -toimintamallissa, jota on pilotoitu vuonna 2024 neuvolan perheohjauksessa sekä KouluPCAC-toiminnassa, jonka tavoitteena on lisätä nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kulttuurisen yhteenkuuluvuuden tunnetta, tukea nuorten taiteellista itseilmaisua sekä tarjota reittejä uusien kulttuurikokemusten pariin.

IV. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Vastuualue koordinoi kulttuurin kärkihankeen "kulttuurista elinvoimaa" -kokonaisuuden osana tehtävää yhteisötaideprojektia "Aikamatka 20360" Runosmäessä. Projektin käynnistyi vuonna 2024 ja mukaan ilmoittautui yli 400 osallistujaa. Yhteistyökumppaneina ovat muun muassa Maarian seurakunta sekä Nuorten työpaja Fendari. Alueilla tapahtuva toiminta luo yhteisöllisyyttä ja ehkäisee osaltaan segregatiota.

Kulttuurin saavutettavuuden painopiste koordinoi kulttuuripalveluja osana Suomi tutuksi -palvelua. Palveluita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä toisten kaupungin kulttuuripalveluiden kanssa. Ruotsinkielisen toiminnan kumppaneita ovat useat paikalliset järjestöt. Lasten ja nuorten harrastustoimintaa edistetään yhteistyössä nuoriso- sekä liikuntapalveluiden kanssa.

Kulttuurin edistämisen vastuualueella edistetään kulttuurihyvinvointia tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen sekä Turun Ammattikorkeakoulun kanssa.

Tunnusluvut – kulttuurin edistämisen vastuualue

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Lähde	Ennuste 2024	Ennuste 2025
Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan avustuksilla tuettujen tuotantojen määrä	lkm	Turun kaupunki	650 000	650 000

Tavoitteelliset tunnusluvut – kulttuurin edistämisen vastuualue

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Tapahtumat	lkm	-	200
Tapahtumiin osallistuneet	lkm	-	17 000
Lasten ja nuorten tapahtumien kävijämäärä	lkm	-	30 000

Henkilöstöstrategian toimenpiteet – kulttuurin edistämisen vastuualue

Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Vuosi
Työ lisää hyvinvointia	Työntekijöiden hyvinvoinnin lisääminen	Oman työn kehittämiseen kannustaminen, tyhy-toimintaan osallistuminen	2025
Parempi johtaminen	Lähijohtajalla on riittävästi aikaa lähijohtajatyöhön.	Tarkastellaan tehtäviä ja kohdistetaan työaikaa enemmän varsinaiseen tehtävään.	2025

Kirjastopalvelut

I. Kuvaus toiminnasta

Kirjaston palveluverkko muodostuu pääkirjastosta, 11 lähikirjastosta (Lauste toistaiseksi suljettu ja siirtyy Karhunaukion monitoimitiloon) ja kahdesta kirjastoautosta, joista toinen on sähköauto. Lähikirjastoista kahdeksan on omatoimisesti käytettävissä päivittäin klo 7–21. Turun kaupunginkirjasto koordinoi 18 varsinaissuomalaisen kunnan muodostamaa Vaski-kirjastojen yhteistoimintaa sekä hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön erillisen rahoituksen turvin alueellista kehittämistehtävää toimialueenaan Varsinais-Suomen ja Satakunnan kunnat. Lisäksi toteutetaan lukutaitotyötä Lounais-Suomen neljässä vankilassa opetus- ja kulttuuriministeriön erillisellä rahoituksella.

II. Toimintaympäristön muutos

Vuonna 2022 lainausluvut olivat ennätyskorkealla ja vuosi 2023 jäi ennätysluvuista jälkeen Varissuon kirjaston remonttisulun takia. Vuosi 2024 näyttää toteutuvan hyvin vilkkaana, erityisesti lasten kuvakirjojen lainaus on kasvanut. Kävijämäärät ovat yhä alhaisemalla tasolla kuin 2019. Asiakkaat käyttävät aiempaa enemmän digitaalisia palveluita ja aikuisten ensilainoista aiempaa suurempi osa tulee varausten kautta, mikä on lisännyt kirjastojen sisäistä logistiikkaa.

Vuoden 2023 lopussa julkaistuissa Pisa-tuloksissa nuorten lukutaito heikkeni enemmän kuin koskaan aikaisemmin mittaushistorian aikana. Lukuvalmiudet ja asenne kirjallisuutta kohtaan syntyvät varhaislapsuudessa. Lukemisen malleja ja kirjallisia virikkeitä jo varhain saaneet lapset kiinnostuvat kirjoista ja saavuttavat lukutaidon usein nopeammin kuin muut. Lapsen tulevaisuuteen vaikuttaa enemmän se, kuinka paljon kotona luetaan kuin vanhempien sosioekonominen asema (Lukukeskus). Vuonna 2021 vahvistettiin ensimmäinen kansallinen lukutaitostrategia, joka tähtää vuoteen 2030. Toteuttaminen käynnistyi vuonna 2022, ja kirjasto on ollut mukana Lukeva kunta -hankekokonaisuuksissa ja vuonna 2024 käynnistyneessä Turun kaupungin lukutaitostrategiatyössä.

Demokratiatyö on vakiintunut osaksi yleisten kirjastojen tehtäväkenttää, ja nyky-yhteiskunnassa sille onkin entistä suurempi tarve. Informaatiotulvan ja yhä hienovaraisemmiksi kehittyvien vaikuttamistapojen keskellä kirjasto tarjoaa pääsyn luotettavan tiedon äärelle, tukee media- ja informaatiolukutaitoja sekä edistää mediakriittistä ajattelutapaa. Perinteisten tehtäviensä lisäksi kirjasto on kehittänyt myös keskeiseksi demokratiaa edistäväksi kansalaisfoorumiksi ja kohtaamispaikaksi.

Turku on monikielinen kaupunki ja kirjaston tehtävänä on palvella kaikkia sen asukkaita. Turussa oli v. 2023 vieraskielisiä asukkaita 27 300 ja ennusteen mukaan määrä tulee v. 2040 kasvamaan noin 40 000 vieraskieliseen asukkaaseen. Turun kaupunginkirjasto on reagoinut tilanteeseen perustamalla monikulttuurisen informaation vakanssin ja kehittämällä edelleen monikielisille asiakkaille suunnattuja palveluja. Kirjasto tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen kanssa, ja eri luokka-asteilla on omat vakiintuneet ohjelmansa, joiden avulla tavoitetaan myös monikielisiä lapsia ja nuoria. Kirjastossa huomioidaan erityisesti valmistavan opetuksen Valmo-ryhmät. Ammattikoulun opiskelijoista huomattavan suuri määrä puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea. Määrällisesti merkittävin toiminto kirjaston aikuisten monikulttuurisessa toiminnassa on tällä hetkellä Kirjasto tutuksi -kierros aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opiskelijoille. Kirjasto tutuksi -kierros on osa Suomi tutuksi -toimintaa. Niin Suomi tutuksi -toiminta kuin Kirjasto tutuksi -kierroksetkin tulevat vakiintumaan pakolliseksi osaksi kotoutumiskoulutuksen sisältöjä. Näin ollen kierrosten kävijämäärät tulevat kasvamaan nykyisestä. Yhdistysten kautta tavoitetaan sellaisia maahan muuttaneita henkilöitä, jotka eivät ole mukana työvoimaperustaisissa kotoutumisohjelmissa.

Kuntien yhteisen e-kirjaston aloittaminen vuonna 2024 on muuttanut kirjaston e-aineiston tarjontaa ja lisännyt kustannuksia. Kustannukset on katettu kirja-aineiston hankintaa karsimalla, mikä on näkynyt entistä pidempinä varausjonoina uutuuksineen. Lisäksi kirja-aineiston keskihinta oletettavasti nousee ensi vuonna.

Kirjasto koordinoi valtakunnallista metatietoprojektia, jossa laaditaan suunnitelma, miten metatietotyötä voidaan tehdä kirjastoissa laadukkaammin ja tehokkaammin.

Tällä hetkellä suunnittelussa ovat Karhunaukion (Lausteen), Nummen ja Pansio-Pernon alueiden kirjastot. Lisäksi kirjastoautoille etsitään uusia tiloja.

III. Kehittämissuunnitelma

Kirjastopalveluiden toiminnan kehittäminen lähtee liikkeelle kaupunkistrategiasta ja toteuttaa pormestariohjelman. Kirjastopalveluiden keskeisimmät kehittämiskokonaisuudet ovat:

a) Monikielisten asukkaiden tavoittaminen palveluiden pariin

Kirjasto vastaa tähän tarpeeseen lisäämällä Kirjasto tutuksi -kierrosten määriä vastaamaan Turussa kotoutumiskoulutuksen aloitavien opiskelijaryhmien lukumäärää. Konseptia kehitetään edelleen kierrosten vakiintuessa pakolliseksi osaksi kotoutumiskoulutuksen oppisisältöjä. Vuonna 2025 jatketaan jalkautuvaa verkkokirjaston ja erityisesti moni- sekä selkokielen aineiston käyttäjäkoulutusta kotoutumiskoulutuksen oppilaitoksissa. Toiminnan tärkeänä tavoitteena on lisätä myös vertaistoimintaa monikielisten kirjaston asiakkaiden keskuudessa ja myös tätä kautta lisätä tietoisuutta kirjaston palveluista.

Vuonna 2025 tavoitteena on käynnistää kirjastossa monikielinen työharjoitteluohjelma. Ohjelman tavoitteena on lisätä tietoa ja kokemuksia kirjastosta kaikkien kirjastona, tarjota tietoa kirjaston tarjoamista työ- ja uramahdollisuuksista sekä edistää kirjaston palvelujen tunnettuutta. Lisäämällä tietoa kirjastoalan tarjoamista koulutus- ja työmahdollisuuksista monikielisen väestön parissa voitaneen saada heitä hakeutumaan alalle ja näkymään niin aktiivisina kirjaston käyttäjinä kuin osana kirjaston henkilökuntaa.

b) Lukutaitotyö lukutaitostrategian tavoitteiden mukaisesti

Kirjaston perustehtävään kuuluu lukemisen edistäminen sekä monipuolisen lukutaidon tukeminen ja ohjaaminen, ikäkaudesta riippumatta. Kehittämistä linjaa kansallinen lukutaitostrategia ja siihen liittyen Turun kaupungille on laadittu oma lukutaitostrategia. Turun kaupungin lasten ja nuorten lukutaito-ohjelman tavoitteena on, että jokainen esi- ja perusopetuksen lapsi ja nuori käy kirjastossa vähintään kerran kuukaudessa lainaamassa itselleen sopivaa ja mielenkiintoista luettavaa. Vuonna 2025 huomioidaan erityisesti päiväkotien ja perheiden merkitys varhaisessa lukutaidossa ja toteutetaan AVI-rahoitteinen projekti Kirjasto täynnä lapsia!, jossa pilotoidaan toimintamalleja erityisesti Turun monikielisillä alueilla.

c) Kirjaston sisälogistiikan uudistaminen

Nykyinen palautusautomaattiikka on asennettu uudisosan rakentamisen ja vanhan kirjastotalon peruskorjauksen yhteydessä. Kiinteäksi osaksi rakennuksen arkkitehtuuria rakennetun kirjastoaineistokuljettimen ylläpito on kallista, sillä se vaatii paljon säännöllistä huoltoa ja osien vaihtoa. Uudistamisen tavoitteena on vähentää palautusten ja varatun aineiston käsittelyyn käytettävää työaikaa ja kustannuksia, sujuvoittaa aineiston käsittelyyn liittyviä prosesseja sekä parantaa työergonomiaa. Uudessa laitekokonaisuudessa on tarkoitus hyödyntää RFID-tunnisteita nykyistä kattavammin palautusten lajittelun nopeuttamisessa ja automatisoin-

nissa. Lisäksi nykyisen kuljettimen korvaavaa ratkaisua suunniteltaessa kartoitetaan robotiikan hyödyntämisen mahdollisuuksia. Uudistaminen toteutetaan yhteistyössä kaupungin IT-palveluiden ja tilapalveluiden kanssa. Kokonaisuuteen liittyy myös vuonna 2024 käyttöön otettu kelluvan kokoelman hallintajärjestelmä ja sen jatkokehittäminen.

Kirjaston perustoiminnassa hyvinvoinnin edistäminen ja yksinäisyyden torjunta näkyvät myös monipuolisena, eri asiakasryhmät huomioivana tapahtumatoimintana, kaupunkilaisten osallistamisena palveluiden kehittämiseen sekä palveluiden mahdollisimman hyvänä saavutettavuutena. Kirjasto osallistuu kulttuurin kärkihankkeen toteuttamiseen erityisesti kulttuurihyvinvoinnin näkökulmasta. Osana demokratiatyötä kirjasto nostaa esille ajankohtaista tutkittua tietoa ja tukee moniäänistä keskustelua esimerkiksi avointen yleisöluentojen ja keskustelutilaisuuksien muodossa. Lisäksi kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä muiden kaupungin toimijoiden kanssa. Vuonna 2025 kirjaston demokratiatyön painopisteitä ovat kuntavaalit, monikielisyys, entistä kattavampi huomiointi sekä demokratiaajajeen huomioiminen. Kuntavaaleihin liittyvässä ohjelmassa kohderyhmänä ovat maahanmuuttajat, joiden äänestysprosentti on usein vaaleissa koko väestöön verrattuna matala.

Monimuotoisen ja saavutettavan digituen järjestäminen ja kehittäminen on osa kirjaston perustoimintaa. Kirjastoissa neuvotaan kirjaston verkkopalvelujen ja laitteiden käytössä sekä järjestetään ohjausta ja tapahtumia, joissa opastetaan asiakkaita sähköisten palvelujen sekä asiakkaan omien laitteiden ja sovellusten käytössä. Digitukea tehdään yhdessä paikallisten julkisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kehittämisessä keskeinen yhteistyökumppani on kaupungin kehittämispalveluiden digiyksikkö. Digituen laatua ja tavoitavuutta on seurattu viime vuosina säännöllisillä asiakas- ja henkilökuntakyselyillä.

IV. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Kirjastolla on oma kokonaisuus Suomi tutuksi –palvelussa ja kirjaston palveluita esitellään siten eri kieliryhmille säännöllisesti. Kirjastossa on laajat kokoelmat aineistoja eri kielillä ja kokoelmia lisätään kysynnän mukaan. Lisäksi Monikielisen kirjaston palvelut ovat saatavissa jokaisen oman lähikirjaston kautta ja avulla. Niin monikielisen kokoelman kuin Monikielisen kirjaston käyttöä pyritään lisäämään tavoittamalla oikeat kohderyhmät eli eri-ikäiset monikieliset asukkaat eri alueilla. Kohderyhmien tavoittaminen on kirjaston monikulttuurisen ja kulttuurien välisen työn ytimessä. Tähän pyritään jalkautuvalla työllä sekä rakentamalla ja pitämällä yllä hyviä yhteistyösuhteita niin monikielisiin asukkaisiin kuin heidän kanssaan toimiviin yhteisöihin ja yhdistyksiin. Romanikulttuurin nostaminen esille ja yhteistyön kehittäminen romaniyhdistysten ja -toimijoiden kanssa on myös näkyvä osa tätä työtä.

Kirjasto on sitoutunut vuonna 2024 laadittuun Lounais-Suomen kirjastojen kestävä kehityksen tiekarttaan ja siihen kirjattuihin kirjasto-kohtaisiin kestävyyslupauksiin. Kirjastot ovat kiertotalouden, hidastamisen ja syventymisen mahdollistajia. Tämä tukee sosiaalisesti kestävä kehitystä ja jokaisen mahdollisuuksia osallistua. Kirjasto toteuttaa tiekartan sekä kaupungin ilmastosuunnitelman tavoitteita ottamalla huomioon kestävä kehityksen palvelutuotannossaan ja hankinnoissaan sekä lisäämällä yleistä tietoisuutta ilmastonmuutokseen ja kiertotalouteen liittyen. Kirjasto on toteuttanut vuosittaisen ilmastoteon vuodesta 2021 alkaen. Ilmastoteko on valittu kaksi kertaa henkilökunnan ehdotusten perusteella ja tätä käytäntöä jatketaan.

TE-uudistus tulee vaikuttamaan huomattavasti kirjaston toimintaan. Palkkatuen kautta tulevan työvoiman merkitys on ollut kirjastolle noin 18 htv. Työpanos on kohdistettu erityisesti logistiin tehtäviin, kuten kirjastoaineiston kuljetusten kautta tulevien kuormien purkamiseen ja pakkaamiseen, varausten käsittelyyn ja hyllyttämiseen. Mikäli nämä tehtävät jatkossa huolehditaan kirjaston vakituisen henkilökunnan voimin, se tarkoittaa isoja muutoksia kirjaston henkilökunnan työtehtäviin.

Tunnusluvut – kirjastopalvelut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Lähde	Ennuste 2024	Ennuste 2025
Kirjastopalveluja edellisen 12 kk:n aikana käyttäneet 18–79-v. asukkaat	%	FCG Kaupunkipalvelu- tutkimus	75	75
18–79-v. asukkaiden tyytyväisyys kirjastopalveluihin	1-5	FCG Kaupunkipalvelu- tutkimus	4,50	4,50
Kirjastopalvelujen nettomenot / asukas	€	Turun kaupunki	56,15	56,11

Tavoitteelliset tunnusluvut – kirjastopalvelut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Lähde	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Kirjastolainat	lkm	Kirjastojärjestelmä	3 100 000	3 200 000
Kirjastokäynnit	lkm	Kiti 2.0 (Dotkun sivusto)	1 900 000	1 900 000
Verkkokirjastokäynnit	lkm	Kirjastojärjestelmä	1 455 000	1 600 000
Aineistohankinnat	lkm	Kirjastojärjestelmä	49 000	46 000
Käyttäjäkoulutus	lkm	Kiti 2.0 (Dotkun sivusto)	940	950
Käyttäjäkoulutuksiin osallistuneet	lkm	Kiti 2.0 (Dotkun sivusto)	12 750	12 800
Tapahtumat	lkm	Kiti 2.0 (Dotkun sivusto)	1 100	900
Tapahtumiin osallistuneet	lkm	Kiti 2.0 (Dotkun sivusto)	95 000	75 000
Asiakaskyselyn keskiarvo	1-5		4,50	4,50

Henkilöstöstrategian toimenpiteet – kirjastopalvelut

Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Vuosi
Työ lisää hyvinvointia	Kunta 10. Kokee usein työnimua -mittari entiselle hyvälle tasolle	Kannustamme henkilökuntaa toiminnan ja oman työnsä kehittämiseen mm. yhteiset kehittämispäivät, työryhmät, työkierto.	2025
Parempi johtaminen	Kunta10. Kokee työstressiä -mittari entiselle hyvälle tasolle	TAKE-keskusteluissa huomio työhyvinvointiin, tiimien toimintasuunnitelmat Smart-mallin mukaisia.	2025

Museopalvelut

I. Kuvaus toiminnasta

Museolain mukaisesti museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Turun kaupungin museopalvelut toteuttaa tätä tehtävää kokoelmatyön, kulttuuriperintötyön, tutkimuksen, näyttely- ja yleisötyön, julkaisutoiminnan ja digitaalisten palveluiden, sekä näihin liittyvän tutkimustoiminnan kautta. Museopalveluiden museokohteet ovat Apteekkimuseo ja Qwenselin talo, Biologinen museo, Kuralan Kylämäki, Luostarinmäki, Turun linna ja WAM. Niihin sijoittuvat pää- ja vaihtuvat näyttelyt laajoine kokoelmineen. Museokohteiden palveluihin kuuluu opastuksia, tapahtumia, työpajoja ja kursseja, museokaupat sekä kokous- ja juhlapalveluja.

Kokoelmiin ja kulttuuriperintöön liittyvä tutkimus, asiantuntija- ja asiakaspalvelutyö sekä palvelumyynti keskittyvät Kalastajankatu 4:ään, jossa sijaitsevat kuva-arkiston palvelut, konservointipalvelut sekä kulttuuriympäristöön ja alueelliseen vastuumuseotyöhön liittyvät palvelut. Keskeinen osa museopalveluiden toimintaa on kokoelmatyö sekä siihen liittyvät kokoelmien hoito, esine- ja teoslainaustoiminta, taiteen talletustoiminta ja julkisen taiteen hankkeet. Museopalveluiden toimintaa kehitetään suunnitellusti hankkeissa ja projekteissa. Keskeisimmät ovat Historian ja tulevaisuuden museo -hanke, kokoelmakeskushanke ja WAMin peruskorjaushanke.

II. Toimintaympäristön muutos

Valtiontalouden säästöt ja kuntatalouden tiukentunut tilanne vaikuttavat museoiden toimintaedellytyksiin. Leikkaukset heikentävät museoiden kehittämistä, ja pakottavat karsimaan palveluista. Lisäksi ne kasvattavat kuntien roolia kulttuurilaitosten ylläpitäjinä, mikäli toiminnassa halutaan säilyttää olemassa oleva palvelutaso. Hallitusohjelman mukaan valtio osallistuu kansallisesti merkittävien kulttuurirakennusten uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeisiin, mikä toisaalta tukee museoiden investointihankkeiden toteuttamista. Vuoden 2025 alusta lähtien kaupunki ei enää työllistä työllistämistuella omaan organisaatioonsa. Työllistettyjen henkilöiden työpanos poistuu myös museolta. Työllistämisen päättyminen aiheuttaa noin 25 henkilötyövuoden vajauksen museon toimintaan. Vaikutus on erityisen suuri asiakaspalvelussa, jossa vastataan asiakas-, tila- ja kokoelmaturvallisuudesta.

Kuntatalouden tiukentuneessa tilanteessa museon tulee arvioida palvelujensa määrää sekä panostaa omatoimisten tuottojen kasvatamiseen taloudellinen saavutettavuus huomioiden. Museot ovat suosittuimpia kuin koskaan, ja niiden merkitys kaupunkien matkailulle ja elämystaloudelle on keskeinen. Turun ympärivuotisessa kulttuuritarjonnassa museoilla on tärkeä rooli. Kestävän matkailun merkitys vahvistuu entisestään, mikä osaltaan lisää museoiden vetovoimaa kestävän kulutuksen kohteina. Samalla museot muuttavat omia toimintatapojaan kestävämpään suuntaan. Turun kaupungin kulttuurin palvelukokonaisuus jatkaa yhteistyön tiivistämistä ja yh-

teisvaikuttavan toiminnan tuottamista. Museotoiminnan vaikuttavuus ei pelkisty vain käyntikohteiksi, vaan museot ovat merkittäviä paikallisidentiteetin, alueiden viihtyvyyden, laadukkaan kaupunkikuvan ja historian vaalijoita.

III. Kehittämissuunnitelma

Museon vuoden 2025 kehittämissuunnitelma vastaa toimintaympäristön muutoksiin ja ennakoi tulevia kehityskulkuja. Kehittämistoimenpiteillä toteutetaan pormestariohjelman tavoitteita ja kaupunkistrategian linjauksia.

Museopalveluiden kehittämiskokonaisuudet vuonna 2025 ovat:

- WAMin peruskorjaus ja laajennus: WAMin peruskorjaus ja laajennus on käynnissä. Näyttelytoimintaa toteutetaan Taiteen talon Kilta Galleriassa paikallisen nykyaiteen sarjalla, myös yleisöyötä tehdään Taiteen talossa. Museopalveluissa toteutettava organisaatiouudistus tukee kuvataiteen prosessien ja toimintamallien selkeyttämistä. Uudistunut WAM tähtää vahvaan asemaan merkittävänä kansallisena ja kansainvälisenä taidemuseona. Kuvataiteen toimintoja palvelumuotoillaan vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin sekä kansainvälisesti verkostoituneessa taidemaailmassa toimimiseen. Hanke toteuttaa pormestariohjelman tavoitteita nro 36 ja 76.
- Organisaatiouudistus: Museopalveluiden toiminta organisoidaan uudelleen vastaamaan paremmin nykyistä toimintaympäristöä. Tavoitteena on muodostaa kaksi kokonaisuutta: Turun kaupunginmuseo sekä WAM Turun kaupungin taidemuseo. Suunnitelman mukaan vuodesta 2025 alkaen nämä kokonaisuudet toimisivat omina palvelualueinaan osana kaupungin kulttuuripalveluja. Vuonna 2025 erityistä huomiota kiinnitetään henkilökunnan hyvinvointiin muutosprosessin keskellä, sekä mahdollisten uusien palvelualueiden toiminnan sujuvaan aloitukseen.
- Kokoelmakeskushanke: Valtuusto päätti 2024 kokoelmakeskuksen ja kaupunginarkiston päätearkiston toteuttamisesta omalla kiinteistöyhtiöllä. Kokoelmien valmistelu muuttoon jatkuu vuonna 2025. Kokoelmia inventoidaan ja digitoidaan sekä pakataan odottamaan siirtoa kokoelmakeskukseen. Kokoelmakeskuksen tiloja suunnitellaan yhdessä kaupunginarkiston, tilapalveluiden ja arkkitehdin kanssa. Museon kokoelmien asiakaspalvelu on suljettuna arkisto-, esine- ja taidekokoelmien osalta. Taiteen talletustoiminta on pysähdyksissä ulos lähtevien teosten osalta, mutta palautuvat teokset otetaan vastaan. Kokoelmien inventointi, luettelointi, digitointi ja pakkaaminen jatkuvat Kalastajankadun ja Amiraalistonkadun tiloissa. Hanke toteuttaa pormestariohjelman tavoitetta nro 18.
- Historian ja tulevaisuuden museo -hanke: Esitys museon tulevasta organisaatiomallista tuodaan päätöksentekoon vuoden 2025 aikana. Organisaatiomallin pohjalta laaditaan päivitetty suunnitelma rakennushankkeen organisoitumisesta ja aikataulusta. Museon alueen kaavaehdotus viimeistellään arkkitehtuurikilpailun voittajaehdotuksen pohjalta ja viedään päätöksentekoon vuonna 2026, kun Linnanpuiston laajennuksen suunnittelukilpailun voittaja on selvillä ja suunnitelmat pystytään yhdis-

tämään. Vuoden aikana tehdään esitys hankkeen toisesta toteutusvaiheesta ja sen vaatimasta määrärahasta. Hanke toteuttaa pormestariohjelman kohtia 36 ja 76.

- Biologisen museon dioraamojen restaurointi: Biologisen museon uudistamisen yhteydessä aloitettua kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden dioraamojen restauroinnin suunnittelua ja toteutusta jatketaan ja päätetään projektin toteutuksen aikataulusta. Restauroinnin toteutus on edellytys arvokkaan museokohteen säilymiselle.
- Museon digitaalisten palveluiden kehittäminen: Kaupungin IT-palveluiden kanssa toteutetun verkkokaupan toiminnan toteutumista seurataan ja valikoimaa kehitetään vuoden 2025 aikana. Opasvarausten toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa ja sen toiminnallisuuksien laajempaa hyödyntämistä jatketaan. Raari-järjestelmän käyttöönotto mahdollistaa jatkossa asukkailla helpon pääsyn kulttuuriympäristötietoon ja edistää tiedon yhdenvertaista hyödyntämistä.

IV. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Museopalvelut ovat usein luonteeltaan poikkialaisia, ja palveluiden yhteisvaikuttavuus otetaan jo suunnitteluvaiheessa kattavasti huomioon. Museopalvelut edistävät hyvinvointia, kaupunkiympäristön laatua ja kaupungin elinvoimaa.

Museopalvelut kehittää omaa toimintaansa kestävämpään suuntaan Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän avulla. Alueellisessa vastuumuseotoiminnassa edistetään museoiden ilmastotyön vaikuttavuutta. Museopalveluiden Kohti ekologisesti kestävämpää julkista taidetta -hanke vahvistaa julkisen taiteen toimijoiden vuoropuhelua ja lisää kestävyysosaamista myös valtakunnallisella tasolla. Toiminta toteuttaa pormestariohjelman kohtaa 7.

Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan tuottamalla kulttuurielämyksiä ja toteuttamalla yhteistä toimintaa poikkialaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Museopalvelut edistää elinvoimapalveluja muun muassa tuottamalla sisältöjä osaksi suurtaapahtumia sekä tekemällä yhteistyötä Keskustan kehittämisen kärkihankkeen ja Kulttuurin kärkihankkeen kanssa. Yliopistojen kanssa tehdään monipuolisesti yhteistyötä erilaisten tutkimushankkeissa ja koulutuksen sisältöjen tuottamisessa.

Rakennettuun ympäristöön ja kulttuuriympäristöihin liittyvää yhteisvaikuttavaa toimintaa ovat mm. erilaiset neuvontapalvelut, lupalausunnot, tiedonkeruu ja -jakaminen. Museopalvelut edistää rakennetun ympäristön laatua myös osallistumalla rakentamisen ja maankäytön hankkeisiin, sekä koordinoimalla julkisen taiteen hankkeita yhteistyössä eri käyttäjäryhmien sekä kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden kanssa.

Tunnusluvut – museopalvelut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Lähde	Ennuste 2024	Ennuste 2025
Museopalveluja edellisen 12 kk:n aikana käyttäneet 18–79-v. asukkaat	%	FCG Kaupunkipalvelu- tutkimus	70	70
Asukkaiden 18–79-v. asukkaiden tyytyväisyys museoihin	1-5	FCG Kaupunkipalvelu- tutkimus	4,30	4,30
Museoiden nettomenot/asukas	€	-	42,80	42,77

Tavoitteelliset tunnusluvut – museopalvelut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Museokäynnit	lkm	370 000	340 000
Museon digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys / vuosi	lkm	-	12 000
Lapsille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	lkm	40 000	35 000
Aikuisille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	lkm	50 000	40 000
Lausuntojen lukumäärä	lkm	1 000	1 000
Finnasta avattujen museon tietuesivujen määrä	lkm	266 000	300 000
Museokauppojen keskiostos (€ / kävijä / vuosi)	€	2,50	2,30

Toimenpiteet – museopalvelut

Toimenpide	Tavoite 2025
Biologisen museon dioraamojen restaurointi	Biologisen museon uudistamisen yhteydessä aloitettua kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden dioraamojen restauroinnin suunnittelua ja toteutusta jatketaan.
Organisaatiouudistus	Museopalveluiden toiminta organisoidaan uudelleen vastaamaan paremmin kaupungin kulttuuripalveluiden tavoitteisiin. Tavoitteena on muodostaa kaksi kokonaisuutta: Turun kaupungin museo sekä WAM Turun kaupungin taidemuseo.
Museon digitaalisten palveluiden kehittäminen	Kaupungin IT-palveluiden kanssa toteutetun verkkokaupan toiminnan toteutumista seurataan ja valikoidaan kehitetään. Opasvarausten toiminnanohjausjärjestelmän toiminnallisuuksien laajempaa hyödyntämistä jatketaan. Raari-järjestelmän käyttöönotto.

Henkilöstöstrategiset toimenpiteet – museopalvelut

Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Vuosi
Parempi johtaminen	Laadukas lähijohtajatyö	Lähijohtajalla on riittävästi aikaa lähijohtajatyöhön: tarkastellaan lähijohtajien tehtäviä ja kohdistetaan työaikaa enemmän varsinaiseen tehtävään.	2025
Työ lisää hyvinvointia	Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista	Yhdessä tekemisen kulttuurin vahvistaminen ja sitoutuminen yhteisiin hankkeisiin.	2025
Osaaminen ja uudistuminen	Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvia tarpeita ja mahdollistaa mielekkään urapolun	Kannustetaan kaikkia työntekijäryhmiä osallistumaan koulutukseen ja toteutetaan koulutusta monipuolisesti erilaisiin tehtäviin. Hyödynnetään kaupungin yhteisiä koulutuksia.	2025

Turun filharmoninen orkesteri

I. Kuvaus toiminnasta

Turun filharmonisen orkesterin tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen ja edistäminen sekä julkisten konserttien ja yleisöyötapah- tumien järjestäminen. Orkesteri vastaa myös Turun konserttitalon toiminnasta.

Turun filharmoninen orkesteri on orkesteritoiminnan huippuyksikkö, joka toteuttaa tehtäväänsä järjestämällä monipuolista konsertti- ja yleisöyötoimintaa erilaisille kohderyhmille. Taiteellisista lähtökohdista laadukkaasti ja korkeatasoisesti rakennettu konserttitoiminta on kansallisesti ja kansainvälisesti vertailukelpoista muihin alan kärkitoimijoihin. Maamme viidenneksi suurin sinfoniaorkesteri tuottaa vuosittain yhteensä noin 200 tapahtumaa. Toiminta kattaa kaikki yleisöryhmät ja orkesterin tapahtumat tavoittavat vuosittain noin 60 000 kuulijaa.

Turun filharmonisen orkesterin pääasiallista ohjelmistoa ovat orkesterin omat sinfoniakonsertit. Niiden rinnalla kuullaan runsaasti ka- marimusiikkia, lasten- ja nuortenkonsertteja sekä muita erilaisille erityisryhmille räätälöityjä tilaisuuksia, yleisöyötapah- tumia, kirkko- konsertteja, erilaisia teema- ja suurtuotantokonsertteja sekä yhteistuotantoja kaupungin muiden toimijoiden, kuten Turun kaupungin museopalveluiden, Sibelius-museon ja Turun musiikkijuhlien kanssa.

Orkesterin kapellimestareina ja solisteina nähdään sekä kotimaisia että kansainvälisiä huippumuusikoita. Orkesterin taiteellisena joh- tajana toimii John Storgårds ja päävierailijana Christian Kluxen. Ohjelmasuunnittelun lähtökohtana ovat klassinen orkesterikirjalli- suus, aikamme musiikin esittäminen ja tilaussävellykset. Lisäksi ohjelmistossa kuullaan viihteellisempiä kevyen musiikin teoksia ja erityisiä teemakonsertteja. Orkesteri on yksi vahvan, kansainvälisen kulttuurikaupungin toimijoista ja mukana toteuttamassa Turun kaupungin pormestariohjelmaa ja kulttuurilupausta.

Orkesteri on aktiivinen toimija suomalaisella orkesterikentällä ja osallistuu sen kehittämiseen valtakunnallisella tasolla. Orkesterin verkkokonserttitoiminta on aktiivista ja se myös levyttää säännöllisesti. Orkesteri on tunnettu ja houkutteleva työpaikka paitsi suoma- laisille, myös ulkomaisille taiteilijoille. Kansainvälinen yhteistyö on osa orkesterin toimintamallia erityisesti kapellimestari- ja solistivie- railijoiden sekä tallennejulkaisujen myötä.

II. Toimintaympäristön muutos

Elinkustannusten nousu sekä globaalit ja eurooppalaiset kriisit vaikuttavat kansakunnan yleiseen mielialaan ja kasvattavat sosioekonomisia haasteita. Viimeisimmässä Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n ei-kävijätutkimuksessa keväällä 2023 suurimpia syitä konserteissa käymättömyydelle olivat taloudelliset haasteet, konserttilippujen hinnat ja/tai mielikuva niistä, yksinäisyys ja muut sosiaaliset syyt. Orkesterin on muiden vapaa-ajan toimijoiden tapaan tarkasteltava kriittisesti ja objektiivisesti toimintaansa, ja reflektoitava sitä, kuinka konserttitarjonta vastaa yleisön kysyntään. Myös ryhmä- ja yritysmyyntin mahdollisuuksia on hyödynnettävä entistä tehokkaammin.

Valtiontalouden säästöt ja kuntatalouden tiukentunut tilanne vaikuttavat orkesterin toimintaedellytyksiin. Orkesterin lippujen hintoja korotetaan ja sopeutustoimet vaikuttavat ohjelmistosuunnitteluun erityisesti syyskauden '25 osalta. Näiden toimien vaikutukset saattavat heijastua yleisön saavutettavuuteen. Myös konserttitalon ulosvuokraushinnastoa tarkastetaan.

Orkesterin kausikortti on yhä suosittu lipputuote, mutta myytyjen kausikorttien kokonaismäärässä jäädään selvästi huippuvuosista, joten aiempaa suurempi osuus myytävistä lipuista on yksittäislippuja. Kävijämäärien ja toimintatuottojen kasvattaminen vaatii paitsi voimakkaita markkinoinnillisia ja ohjelmasuunnittelullisia toimenpiteitä, myös uusia, innovatiivisia keinoja. Uusien yleisöjen tavoittamiseksi on kehitettävä konserttikokemusta kohti kokonaisvaltaista tapahtumaelämystä.

Digitalisaation ja tekoälyn kehittyminen sekä vihreä siirtymä vaikuttavat myös orkesterin tulevaisuuteen. Digitalisaatio edesauttaa jo merkittävästi orkesterin toiminnan saavutettavuutta erityisesti palvelutalo-, vanhainkoti- ja kouluympäristöissä, mutta etenkin tekoälyn mahdollisuudet ovat orkestereissa ja klassisen musiikin kentällä vasta hahmottumassa. Orkesterin päivittäistoiminnassa pyritään yhä kestävämpiin ratkaisuihin ja erityisesti yleisön liikkumisen hiilijalanjäljen pienentämiseen liittyviä ratkaisuja kehitetään.

Merkittävin paikallisen toimintaympäristön muutostekijä on musiikkitalo Fuugan rakentaminen. Orkesteri osallistuu tiiviisti talon suunnitteluprosessiin, jotta voidaan varmistaa, että uudisrakennus palvelee parhaalla mahdollisella tavalla akustisen orkesterimusiikin esittämistä ja kulttuurialan kehittämistä Turussa seuraavan 100 vuoden ajan. Nykyisen talon huono kunto ja toimintaympäristön puutteet vaikeuttavat orkesterin rekrytointeja ja vierailijakiinnityksiä. Orkesterit kilpailevat parhaista soittajista, solisteista ja kapellimestareista globaalisti, ja parhaiden ammattilaisten houkuttelemisessa konserttisalilla ja työskentelyolosuhteilla on merkittävä vaikutus.

Uuden musiikkitalon myötä Turku vahvistaa merkittävästi asemaansa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina. Samalla orkesterin on asemoitava itsensä uudelleen osana musiikkitalo Fuugan ja Kulttuurirannan toimijoiden ainutlaatuisesta kokonaisuudesta, ja sillä on mahdollisuus nousta Euroopan huippuorkestereiden joukkoon.

III. Kehittämissuunnitelma

Vuoden 2025 keskeisin kehittämistehtävä on orkesterin ja konserttitalon toiminnan volyymien, toimintatuottojen ja yleisömäärien kasvattaminen. Painopistealueita ovat kausikorttiasiakkaat, ryhmä- ja yritysasiakkaat, toiminnan monipuolisuudesta huolehtiminen, lapsille ja nuorille suunnattu toiminta sekä saavutettavuus ja matalan kynnyksen yleisöyö tapahtumat.

Orkesteri osallistuu tiiviisti musiikkitalo Fuugan musiikkitalon toteutusvaiheeseen, jotta uusien tilojen toimivuus orkesterille varmistetaan. Orkesteri aloittaa tulevaisuustyön uuteen taloon siirtymistä ennakoiden.

Kehittämissuunnitelman toimenpiteet:

- Asiakasymmärryksen lisääminen. Merkittävän osan orkesterin asiakaskunnasta ovat muodostaneet kausikorttiasiakkaat, mutta yhä enemmän konserttilipuista myydään yksittäisinä lippuna tai sarjalippuna. Asiakkaiden kulutuskäyttäytyminen on muuttunut, ja tätä on vuoden 2024 aikana tutkittu aktiivisesti kävijäkyselyin. Kyselytulosten perusteella toimintaa, myyntiä ja markkinointia kehitetään edelleen.
- Monipuolisella toiminnalla saavutetaan laajoja yleisöjä, uusia asiakkaita ja erilaisia kohderyhmiä. Sinfoniakonserttien lisäksi orkesteri tuottaa mm. kamarimusiikkisarjan, järjestää teemakonsertteja, joiden sisällöt on suunniteltu tavoittamaan tavanomaisia konsertteja laajempi kohderyhmä, konsertoi eri puolilla kaupunkia moninaisten yleisöyökonserttien muodossa ja osallistuu erilaisiin yhteistyöprojekteihin.
- Lapsille ja nuorille suunnattu toiminta on laajaa ja monipuolista. Se muodostaa noin neljäsosan kaikista orkesterin tuottamista tapahtumista vuosittain ja koostuu mm. lastenkonserteista ja koululaiskonserteista, Elämyspolku- ja Pikkuväen taidepolku -ohjelmista ja junioriklubitoiminnasta. Orkesteri on useasti osallistunut Suomen Kulttuurirahaston, Svenska kulturfondenin ja OKM:n rahoittamaan Taidetestaajat-hankkeeseen, ja hakee siihen myös vuonna 2025.

- Kulttuuripalvelujen tasa-arvoisen saatavuuden turvaamiseksi, eriarvoistumiskehityksen estämiseksi sekä kulttuuriin vähän osallistuvien kulttuurin pariin kannustamiseksi orkesteri tekee laajaa yleisö- ja kohderyhmätyötä sekä kehittää uutta matalan kynnyksen toimintaa ja yhteistyön muotoja. Digitaalisista palveluista on tullut osa orkesterin perustoimintaa, joilla turvataan alueellisia kulttuuripalveluja ja ihmisten osallisuutta ja osallistumista, mutta ne eivät kuitenkaan korvaa esitysten ja yleisöjen välistä elävää vuorovaikutusta. Orkesteri on mukana myös Kulttuurin kärkihankkeen osallistumisen kynnyistä madaltavissa hankkeissa ja projekteissa.
- Musiikkitalo Fuugan toteutusvaiheeseen osallistuminen ja tulevaisuustyön aloittaminen.

IV. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Turun filharmonisen orkesterin toiminnassa sinfonia- ja kamarimusiikkien rinnalla yleisötyöllä on merkittävä osa. Yleisötyö on orkesterin notkein työkalu erilaisten yleisöjen tavoittamiseksi ja kulttuuripalveluiden saavutettavuuden edistämiseksi kauppakeskuskonser-teista palvelutalovierailuihin, kirjastoautokiertueesta Turun eri alueille kiertäviin junioriklubeihin.

Orkesterin toiminnassa lapset ja nuoret ovat erityisasemassa, ja tälle kohderyhmälle suunnatun toiminnan vuoksi orkesterille on myös myönnetty korotettua valtionosuutta. Orkesteri tuottaa ja suunnittelee lastenkulttuuria Turussa usein poikkialaisesti yhteistyös-sä kolmannen sektorin, kulttuurin kärkihankkeen ja muiden kulttuuripalveluiden toimijoiden, kuten museo- ja kirjastopalveluiden sekä Turun Kaupunginteatterin kanssa.

Orkesteri saa vieraakseen eskarilaisia Pikkuväen taidepolulla, kutsuu koululaisia erityisesti lapsille räätälöityihin konsertteihin kah-desti vuodessa ja on mukana valtakunnallisessa Taidetestaajat-hankeessa. Elämyspolulla orkesterissa vierailevat 7.-luokkalaiset syksyisin ja 2.-luokkalaiset keväisin. Orkesterin suosittu Junioriklubi jatkuu vuonna 2025 sekä Konserttitalolla että eri puolilla Turkua kiertävänä Junioriklubina. Orkesteri osallistuu Kulttuurin kärkihankkeen ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen yhteistyössä kehittä-mään Turun kulttuurin kutsuvieras -hankkeeseen, jossa tuetaan pikkulapsiperheitä kulttuuri- ja taidelähtöisin menetelmin.

Orkesteri osallistuu aktiivisesti Suomi tutuksi -sisältöjen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä Kulttuurikortin tarjontaan. Orkesterimu-siikilla on sanattoman ja kansainvälisen luonteensa vuoksi erityinen asema kotoutumisen edistämässä ja segregaation ehkäisyssä.

Orkesteri järjestää talokierroksia ja esittelytilaisuuksia selkosuomeksi ja konsertoi erilaisissa yleisötyökonserteissa keskusta-alueen ulkopuolella mm. alueolohuoneissa ja lähikirjastoissa.

Orkesterin konsertit ja muut Turun konserttitalon tapahtumat kutsuvat kävijöitä lähialueiden lisäksi myös muualta talousalueelta, pääkaupunkiseudulta sekä kauempaa. Yhteistyön tiivistäminen elinvoiman kanssa mahdollistaa uusien matkailupakettien suunnittelun ja entistä laaja-alaisemman poikkialaisen yhteistyön. Orkesteri osallistuu myös Turun alueen suur tapahtumiin ja jalkautuu vuosittain ulos Konserttitalosta tuoden näin kulttuuria uusiin tapahtumapaikkoihin ja uusille yleisöille.

Osana kestävästä kehityksestä orkesteri ja Turun konserttitalo tarkastelevat toimintansa kehittämistä yhä kestävämpään suuntaan ja lisäävät kestävyysosaamistaan yhteisin koulutuksin. Erityisesti yleisön liikkumista pyritään ohjaamaan julkisen ja kevyen liikenteen käyttöön kehittämällä yhteistyötä mm. paikallisliikenteen kanssa.

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot, 1 000 € (ulkoiset erät)

Kulttuuripalvelut

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	5 566	5 061	5 531
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-34 115	-33 332	-35 659
TOIMINTAKATE	-28 550	-28 271	-30 128
Muutos-%		-1,0	6,6

Orkesteri

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	1 291	1 315	1 450
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-6 178	-6 229	-6 223
TOIMINTAKATE	-4 886	-4 914	-4 773
Muutos-%		0,6	-2,9

Kirjastopalvelut

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	1 171	999	971
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-9 586	-8 707	-9 014
TOIMINTAKATE	-8 415	-7 708	-8 043
Muutos-%		-8,4	4,3

Museopalvelut

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	3 072	3 022	3 110
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-7 735	-7 547	-7 709
TOIMINTAKATE	-4 663	-4 525	-4 599
Muutos-%		-3,0	1,6

Yleinen kulttuuritoiminta

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	31	-275	
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-10 617	-10 848	-12 713
TOIMINTAKATE	-10 586	-11 123	-12 713
Muutos-%		5,1	14,3

Käyttötalouden toimintatulot ja -menot, 1 000 € (ulkoiset ja sisäiset erät)

Kulttuuripalvelut

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	5 699	5 061	5 531
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-43 131	-42 693	-45 521
TOIMINTAKATE	-37 432	-37 632	-39 990
Muutos-%		0,5	6,3

Orkesteri

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	1 387	1 315	1 450
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-6 838	-6 902	-6 896
TOIMINTAKATE	-5 451	-5 587	-5 446
Muutos-%		2,5	-2,5

Kirjastopalvelut

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	1 176	999	971
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-13 095	-12 224	-12 612
TOIMINTAKATE	-11 919	-11 225	-11 641
Muutos-%		-5,8	3,7

Museopalvelut

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	3 105	3 022	3 110
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-12 253	-12 015	-11 983
TOIMINTAKATE	-9 148	-8 993	-8 872
Muutos-%		-1,7	-1,3

Yleinen kulttuuritoiminta

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	31	-275	
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	-10 946	-11 553	-14 032
TOIMINTAKATE	-10 915	-11 828	-14 032
Muutos-%		8,4	18,6